

Alþingi
Erindi nr. Þ 133/1097
komudagur 20.2.2007

Samgöngunefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

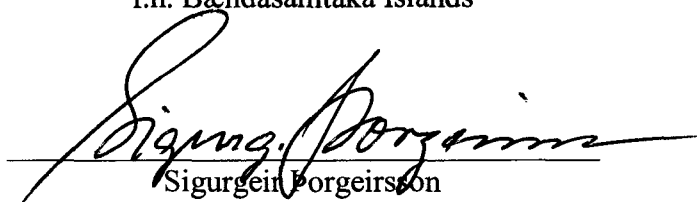
Reykjavík 19. febrúar 2007
SP/hó

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjárskipti, nr. 81/2003, 436. mál
Tilv: 2007020009

Bændasamtökum Íslands barst ofangreint frumvarp til umsagnar með bréfi dags. 7. þ.m.

Samtökin hafa engar athugasemdir fram að færa og telja að frumvarpið horfi til bóta fyrir notendur, bæði hvað varðar öryggi í fjárskiptum og neytendavernd.

Virðingarfyllst,
f.h. Bændasamtaka Íslands

Sigurður Þorgeirsson

Alþingi
Erindi nr. P 133/1314
komudagur 1.3.2007

HÖRÐUR EINARSSON

Seljugerði 9 - 108 Reykjavík
Sími 568 4969
Netfang: hordur@rocketmail.com

Reykjavík, 28. febrúar 2007

Alþingi – nefndasvið
B/t ritara samgöngunefndar
Alþingi

150 REYKJAVÍK

**Efni: Umsögn um 436. mál á 133. löggjafnarþingi,
frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003
(öryggi í fjarskiptum og aukin neytendavernd)**

Undirritaður getur í öllum verulegum atriðum tekið undir umsögn talsmanns neytenda til háttvirtrar samgöngunefndar í máli þessu. Í einu atriði vil ég þó ganga lengra en talsmaðurinn (5. gr. frv.). Þó að ef til vill, en ekki fyrir víst, megi vænta úrlausnar Eftirlitsstofnunar EFTA um svokallað “útskriftargjald” fjarskiptafyrirtækjanna, verður ekki séð nein ástæða til annars en Alþingi loki þegar í stað fyrir þann dulbúning á hækkun símkostnaðar fyrirtækja og einstaklinga, sem felst í útskriftargjaldinu. Það var Alþingi, reyndar að frumkvæði framkvæmdarvaldsins (jafnvel sem milligönguaðila fyrir símafyrirtæki), sem kom af stað þeim misskilningi, að útskriftargjald væri heimilt. Þetta var gert með athugasemd við 38. gr. fjarskiptalaga (sjá <http://www.althingi.is/altext/128/s/0960.html>). Athugasemd þessi á sér enga stoð í þeirri EB-tilskipun, sem fjarskiptalögin lögleiða. Þar er þvert á móti talað um það berum orðum, að símanotendur eigi kröfu á ókeypis sundurliðun reikninga. Það stendur Alþingi því næst að leiðrétta þann misskilning, sem það hleypti í gegn, sérstaklega nú, þegar það fær tækifæri til þess beint upp í hendurnar.

Auk þessa bendi ég á það, að Síminn (þekki ekki til varðandi Vodafone) notar útsendingu reikninga til að senda símanotendum alls konar auglýsingar bæði um varning sinn og þjónustu, að minnsta kosti 2-3 auglýsingar í hvert sinn. Þessar auglýsingar eru sendar áskrifendum talsímaþjónustu í bréfum, sem þessum sömu áskrifendum er gerður hár reikningur fyrir að fá sendan. Síminn sendir notendum auglýsingar á kostnað notenda! Þannig lætur Síminn notendur greiða fyrir tekjuöflunarstarfsemi sína. Það er mál, að þessu linni, og ekki eftir neinu að bíða (með fullri virðingu fyrir ágætri viðleitni talsmanns neytenda til þess að fara í bili einhvern milliveg).

Virðingarfyllst,

Hörður Einarsson

Afrit: Talsmaður neytenda

Alþingi Íslendinga
nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. **P** 133/1438
komudagur 5.3.2007

**Umsögn INTER til Samgöngunefndar Alþingis, dags. 5 mars 2007,
um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjarskipti 436. mál**

Um 1. gr.

Við 14. tölul. 3. gr. laganna bætist: þ.m.t. tölvupóstþjónusta og netaðgangur.

Athygli er vakin á að skv. 2. efnisgr. athugasemda með frumvarpinu mun þessi breyting hafa áhrif á stofn rekstrargjalds Póst- og fjarskiptastofnunar þannig að rekstrargjaldið mun einnig ná til allrar veltu af þjónustu sem nú er almennt kölluð Internetþjónusta.

Ekki verður séð að nein rök standi til þess að innheimta rekstrargjald til Póst- og fjarskiptastofnunar af Internetþjónustu sem slíkri enda veitir Póst- og fjarskiptastofnun netveitum eða hýsingarþjónustum enga þjónustu vegna starfsemi þeirra. Þar með talin er starfsemi t.d. hýsing vefsíðna, hýsing tölvupósts og meðhöndlun, útseld vinna vegna breytinga á vefsíðum eða uppsetningu á póstpjónum, gagnavarsla og gagnabjörgun og margt fleira. Varðandi tekjustofna Póst- og fjarskiptastofnunar er ljóst að þeim er ætlað að standa undir veittri þjónustu. Þegar þjónusta er ekki veitt er engin ástæða til að leggja á þann þjónustuskatt sem rekstrargjaldið er. Ættu t.d. ferðaþjónustuaðilar að greiða rekstrargjald af seldum netaðgangi til viðskiptavina sinna? Einnig er bent á að til að reka tölvupóstþjónustu og netaðgang er nauðsynlegt til rekstursins að nota fjarskiptaþjónustu sem þegar hefur verið greitt rekstrargjald af og yrði því um tvísköttun að ræða.

Rétt er skv. þessu að nefndin taki til athugunar að bæta við 1. greinina eftirfarandi.

Internetþjónusta, þ.e. tölvupóstþjónusta og netaðgangur skal þó ekki mynda stofn til rekstrargjalds Póst- og fjarskiptastofnunar sbr. 4 mgr. 14. gr. l. nr. 69/2003

Einnig er því við að bæta að ekki verður séð að nein skylda standi til þess að hálfu ríkisins gagnvart Evrópusambandinu að koma á þeirri gjaldtöku sem breyting þessi myndi annars hafa í för með sér.

Um 4. gr.

Á eftir 1. mgr. 37. gr. laganna kemur ný málsgrein sem orðast svo:

Óheimilt er í samningi að kveða á um lengri binditíma áskrifenda en sex mánuði. Eftir þann tíma er áskrifanda heimilt að segja upp samningi með eins mánaðar fyrirvara. Ákveði áskrifandi að færa viðskipti sín til annars fjarskiptafyrirtækis skal vera tryggt að þjónustuflutningur gangi greiðlega fyrir sig. Póst- og fjarskiptastofnun getur sett nánari reglur um þjónustuflutning.

Mestan þann tíma sem neytendum á Íslandi hefur verið boðin Internetþjónusta hefur tíðkast að bjóða lækkun stofnkostnaðar með því að áskrifendum hefur verið boðið að skuldbinda sig til að kaupa viðkomandi þjónustu í tiltekinn tíma gegn lækkuðum kostnaði við að taka þjónustuna í notkun. Það hefur þó aldrei tíðkast að það hafi verið beinlínis skilyrði að gangast undir slíka bindingu. Á tímabili var í boði bindisamningur sem gerði ráð fyrir að áskrifandi keypti alla sína þjónustu hjá fyrirtækinu sem bauð bindisamninginn, ekki bara Internetþjónustu, heldur einnig ADSL-línu (són), heimilissíma og jafnvel óskyld viðskipti eins og GSM-viðskipti líka. Síðan þá hefur Póst- og fjarskiptastofnun skilgreint fjarskiptamarkaði í samræmi við skuldbindingar í EES-markaði þar sem gert er ráð fyrir að samtvinnun (e. *bundling*) þ.e. samtenging á þjónustu milli markaða skapi hættu á víxlniðurgreiðslum. Einnig er samtvinnun sérstaklega nefnd sem dæmi um misnotkun á markaðsráðandi stöðu í d-lið 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 og bönnuð. Bindisamningar eru nú því í boði ásamt ADSL-línu (són) en ekki bundnir við hvar netáskrift er keypt. Jafnframt háttar oft þannig til í netþjónustu að ekki svarar kostnaði að bjóða þjónustu nema viðskipti séu tryggð um lengri tíma en sex mánuði, t.d. í dreifbýli. Lögsetning hámarks

binditíma gæti orðið til þess að tiltekin fjarskiptapjónusta verði ekki í boði. Sem valkostur hefur verið boðið að viðskiptavinur hefur getað keypt sig frá bindisamningi ef hann af einhverjum ástæðum getur ekki staðið við hann og er athugandi að gera að lagaskyldu að gera áskrifendum ljóst hvort sá valkostur er í boði og hver kostnaðurinn er.

Á hinn bóginn er ljóst að seinni hluti greinarinnar er eðlilegur og réttlátur hvað varðar frelsi í þesusm viðskiptum. Lagt er til að greinin hljóði svo:

Óheimilt er í samningi að kveða á um binditíma áskrifenda nema kostur sé gefinn á að ljúka viðskiptum með eingreiðslu og skal áskrifanda kynntur kostnaður vegna þess í upphafi samnings. Ákveði áskrifandi að færa viðskipti sín til annars fjarskiptafyrirtækis skal vera tryggt að þjónustuflutningur gangi greiðlega fyrir sig. Póst- og fjarskiptastofnun getur sett nánari reglur um þjónustuflutning.

Einnig er talað um að Póst- og Fjarskiptastofnun geti sett nánari reglur um þjónustuflutning. Hér væri gott að skilgreina hámarkstíma vegna þjónustuflutnings.

Um 9. gr. a

a. Á eftir 1. málsl. 1. mgr. kemur nýr málslíður sem orðast svo: Verja skal upplýsingar sem fara um fjarskiptanet gegn því að þær glatist, skemmist eða breytist fyrir slysni eða að óviðkomandi fái aðgang að þeim.

Rétt er að benda á að skv. hljóðan þessa liðs er óheimilt að stöðva eða breyta pósti sem grunur leikur á að sé óumbeðinn fjöldapóstur (ruslpóstur). Hingað til hafa netveitur gert þetta á grundvelli notendaskilmála sem áskrifendur samþykkja með kaupum á þjónustunni. Með setningu þessa lagaákvæðis verður að telja að það gangi ofar notendaskilmálum og jafnvel væri ekki heimilt að beita síun á tölvupóst jafnvel þó slíkt væri gert skv. sérstakri beiðni áskrifanda. Ekki mætti heldur eyða tölvuveirum eða laumuforritum. Að auki er því til að dreifa að mjög erfitt ef ekki óframkvæmanlegt er að beita síun eftir því hvaða áskrifandi á í hlut vegna mikils magns af ruslpósti. Lagt er til að a-liður greinarinnar verði eftirfarandi:

a. Á eftir 1. málsl. 1. mgr. kemur nýr málslíður sem orðast svo: Verja skal upplýsingar sem fara um fjarskiptanet gegn því að þær glatist, skemmist eða breytist fyrir slysni nema um sé að ræða upplýsingar sem áskrifandi heimilar að sé eytt, eins og t.d. óumbeðinn fjöldapóstur. Verja skal upplýsingar sem fara um fjarskiptanet gegn því að óviðkomandi fái aðgang að þeim.

Um 9. gr b.

Athygli er vakin á að þær kröfur sem settar eru fram í b-lið greinarinnar geta verið mjög fjárhagslega íþyngjandi fyrir veitendur þjónustu og einnig að ekki hefur verið sýnt fram á að þeirra sé þörf. Netþjónustufyrirtæki hafa sett sér og notendum sínum skilmála um meðferð þeirra upplýsinga og verður ekki séð annað en að þær séu fullnægjandi. Varað er við að renna frekari stoðum undir eftirlitsiðnað með þeirri heimild sem hér er verið að veita og skv. heimildinni munu óhjákvæmilega fleiri en ella geta nálgast upplýsingar sem eiga að fara leynt eða geta kallast trúnaðarupplýsingar. Sé ástæða talin til að setja slíkar reglur er rétt að Póst- og fjarskiptastofnun sýni drög að þeim áður en slík heimild er samþykkt. **Lagt er til að b.-liður greinarinnar falli niður en verði skoðaður nánar síðar.**

Annað.

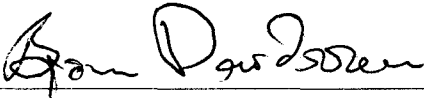
Í frumvarpinu er engin tilraun gerð til að setja viðurlög við ruslpóstsendingum, en sá lagarammi er í dag mjög óskýr og rétt að skoða þetta atriði sérstaklega. Lögð er til ný grein í frumvarpinu sem verði:

Óheimilt er að senda frá tölvu eða öðrum netbúnaði óumbeðinn fjöldapóst. Hindra skal að tölvur og annar netbúnaður sé notaður af óviðkomandi til fjölföldunar eða áframsendingar á óumbeðnum fjöldapósti til þriðja aðila.

Þegar áskrifandi er skráður á póstlista skal það vera að frumkvæði hans sjálfs og ber þeim sem heldur póstlistann að ganga úr skugga um að svo sé með því að óska eftir staðfestingu á skráningunni. Skráning skal ekki framkvæmd nema slík staðfesting hafi farið fram. Með hverjum pósti af póstlista skulu fylgja leiðbeiningar eða vísun á leiðbeiningar um hvernig hægt sé að afskrá sig af póstlistanum á einfaldan hátt.

Að auki verði sett viðurlög við brotum á greininni. Sjá einnig 14. gr. l. nr 46/2000 um húsgöngu- og fjarsölusamninga. Ákvæði þeirra laga eru ekki talin nægjanlega haldgóð varðandi óumbeðinn fjöldapóst.

f.h. stjórnar INTER

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Björn Davíðsson', is written over a horizontal line.

Björn Davíðsson, ritari INTER

Alþingi
Erindi nr. Þ 133/1004
komudagur 16.2.2004

CONSUMERS ASSOCIATION OF ICELAND
ASSOCIATE MEMBER OF IC, BEUC and ICRT

NS
NEYTENDASAMTÖKIN

SÍÐUMÚLA 13
108 REYKJAVÍK
SÍMI 545 1200
TELEFAX 545 1212
ns@ns.is
PÓSTHÓLF 8160
128 REYKJAVÍK

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 15. febrúar 2007

Efni: Umsögn Neytendasamtakanna um frumvarp til laga um fjarskipti, öryggi í fjarskiptum og aukin neytendavernd, 436. mál.

Neytendasamtökin mæla eindregið með lögfestingu þessa frumvarps enda er neytendavernd aukin með því. Gera samtökin eina athugasemd við 4. gr. frumvarpsins sem fjallar um bindisamninga. Mikið er kvartað til Neytendasamtakanna vegna hækkana fjarskiptafyrirtækja á verði til neytenda á miðju tímabili bindisamnings en með frumvarpinu þyrfti að taka af allan vafa um að slíkt sé óheimilt.

Neytendasamtökin gera ekki aðrar athugasemdir við frumvarpið og styðja lögfestingu þess.

Virðingarfyllst,
f.h. Neytendasamtakanna,

Iris Ösp Ingjaldsdóttir
Iris Ösp Ingjaldsdóttir, hdl.

Umsögn Og fjarskipta ehf. um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti – lagt fyrir Alþingi á 133. löggjafarþingi, 436. mál.

I. Inngangur

Og fjarskipti ehf. (Vodafone) hafa móttengið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti. Frumvarp þetta er að minnsta kosti hið fjórða sem lagt er fram á alþingi til breytingar á lögum um fjarskipti frá því að þau tóku gildi í júlí 2003. Að þessu sinni er tilgangur frumvarpsins, að því er segir í greinargerð, að auka öryggi í fjarskiptum, auka neytendavernd og styrkja ákvæði laganna er fjalla um vern persónuupplýsinga og friðhelgi einkalífs. Vodafone telur ákvæði frumvarpsins er lúta að öryggi í fjarskiptum vera ágætlega til þess fallin að veita Póst- og fjarskiptastofnun tilhlýðlegan lagaramma til þess að fjalla um þau málefni. Vodafone telur hins vegar ákvæði um staðlaða samningsskilmála fyrir fjarskiptabjónustu vera bæði óþarft og til þess fallið að hamla samkeppni á fjarskiptamarkaði. Þá hefur félagið einnig athugasemdir við ákvæði um staðsetningu neyðarsímtala.

II. Umsögn um einstakar greinar frumvarpsdraga

4.gr.

Í 4.gr. frumvarpsins er mælt fyrir nýrri málsgrein í 37. gr. fjarskiptalaga sem kveði á um að óheimilt verði að kveða á um lengri bindi tíma áskrifenda en sex mánuði í samningi. Jafnframt er lagt til að mælt verði fyrir um uppsagnartíma samninga í lögum. Þá er Póst- og fjarskiptastofnun veitt heimild til að setja nánari reglur um þjónustuf lutning. Ekki er að finna í greinargerð með frumvarpinu frekari rökstuðning fyrir þessu ákvæði.

Vodafone telur ákvæðið hins vegar vega verulega að samningsfrelsi aðila sem þó telst almennt vera meginregla í íslenskum rétti. Ekki er tekið tillit til þess að samningar um fjarskiptabjónustu geta verið afar mismunandi eftir því hvaða þjónusta er veitt og á hvaða kjörum. T.d. er algengt að samningar séu bindandi til tiltekins tíma ef þjónustu fylgir afhending á tilteknum búnaði. Hið sama á við um samninga við t.d. fyrirtæki sem fá þá þjónustu á ákveðnum kjörum gegn því að festa viðskipti sín í ákveðinn tíma. Ekki verður séð að slíkir samningar séu almennt andstæðir hagsmunum neytenda enda fela þeir í sér afhendingu tiltekinna gæða á tilteknum kjörum. Rétt er og að benda á að um samninga um fjarskiptabjónustu gilda bæði ákvæði samkeppnislaga sem m.a. taka til ólögmætrar samtvinnunar eða óhæfilegrar bindingar viðskiptavina sem og reglur samningalaga, sbr. t.d. ákvæði 36. gr. um ósanngjarna samningsskilmála. Vodafone telur engin rök hníga til þess að um samninga um fjarskiptabjónustu eigi að gilda enn frekari sérreglur. Í þessu sambandi er rétt að minna á að tilgangur afnáms einkaréttar ríkisins á sviði fjarskipta var að koma á samkeppni á fjarskiptamarkaði enda talið að með því myndi hagsmunum neytenda til lengri tíma best borgið. Það skýtur því óneitanlega skökku við að löggjafinn skuli í sífellu leitast við að þrengja svo mjög svigrúm fjarskiptafyrirtækja til þess að keppa á markaði. Framangreint ákvæði er gott dæmi um þessa viðleitni enda er það til þess fallið að samræma skilmála samninga um fjarskiptabjónustu sem almennt er þó talið andstætt virkri samkeppni.

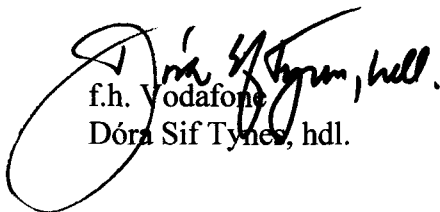
7. gr.

7. gr. frumvarpsins mæliri fyrir um lagaheimild fyrir félög og stofnanir sem annast neyðarþjónustu að kalla eftir upplýsingum um staðsetningu neyðarsímtala án samþykkis notanda senda og án endurgjalds.

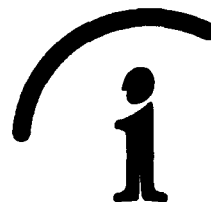
Rétt er að vekja athygli á að orðalag ákvæðisins miðar við að veita beri slíkum aðilum upplýsingar um neyðarsímtöl sem túlka má sem svo að einöngu sé átt við símtöl í 112. Við leit á mönnum í háska reynist hins vegar oft nauðsynlegt að staðsetja síðasta símtal viðkomandi hvort sem hringt hefur verið í 112 eða annað. Hins vegar ber og að leggja áherslu á að umræddar heimildir fela í sér undarteknu frá annars mikilvægri reglu um friðhelgi einkalífs og vernd persónuupplýsinga. Orðalagið “félög og stofnanir sem annast neyðarþjónustu og eru opinberlega viðurkennd sem slík” er því ef til vill heldur víðtækt. Að mati Vodafone ætti að vera nægilegt að veita fjarskiptamiðstöð lögreglu og eftir atvikum Neyðarlínunni slíkan aðgang.

Vodafone telur hins vegar fráleitt að samstarf fjarskiptafyrirtækja og björgunaraðila eigi við þessar aðstæður alfarið að vera á kostnað fjarskiptafyrirtækja líkt og framangreint ákvæði virðist bera með sér sbr. orðalagið “án endurgjalds”. Er hér enn og aftur verið að leggja á fyrirtæki á markaði að bera kostnað af því sem almennt myndi vera talin almannaðjónusta.

Virðingarfyllst,

f.h. Vodafone
Dóra Sif Tynes, hdl.

Alþingi
Erindi nr. P 133/1007
komudagur 16.2.2007

Alþingi, Samgöngunefnd
Margrét María Grétarsdóttir
150 REYKJAVÍK

Persónuvernd
Data Protection Authority

Rauðanástíg 10 105 Reykjavík Iceland
tel.: 354 510 9600 fax: 354 510 9606
e-mail: postur@personuvernd.is
web page: personuvernd.is

Reykjavík, 14. febrúar 2007
Tilvísun: 2007020132 PS/--

Efni: Umsögn Persónuverndar um frumvarp til breytinga á fjarskiptalögum

Persónuvernd vísar til bréfs samgöngunefndar Alþingis, dags. 7. febrúar 2007, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti (436. mál, 133. löggjafarþing). Einkum eru það ákvæði 5. og 7.–9. gr. frumvarpsins sem varða vinnslu persónuupplýsinga. Persónuvernd telur ekki tilefni til athugasemda við 7. og 8. gr., sem og a-lið 9. gr. og þær fyrri tvær málsgreinar sem í b-lið sömu greinar er lagt til að komi á eftir 1. mgr. 47. gr. laga nr. 81/2003. Hins vegar gerir stofnunin athugasemdir við 5. gr. og þriðju málsgreinina sem í 9. gr. er lagt til að komi á eftir framangreindu ákvæði laganna.

1.

Athugasemdir við 5. gr. frumvarpsins

Í 5. gr. frumvarpsins er lagt til að réttur samkvæmt 1. mgr. 38. gr. laga nr. 81/2003 til sundurliðaðs símreiknings afmarkist ekki við sundurliðun eftir þjónustu. Samkvæmt athugasemdum frumvarpsins við þetta ákvæði á með afnámi þeirrar afmörkunar að tryggja áskrifanda að fjarskiptaþjónustu rétt til sundurliðunar eftir símanúmerum. Með „áskrifanda“ er þá átt við þann einstakling eða lögaðila sem er aðili að samningi við seljanda almennrar fjarskiptaþjónustu um afhendingu slíkrar þjónustu, sbr. 7. tölul. 3. gr. laganna.

Áskrifandi er ekki í öllum tilvikum notandi símaþjónustu. Á mörgum vinnustöðum tíðkast að starfsmönnum séu fengnir farsímar sem ekki eru aðeins til vinnunota. Er almennt litið svo á að starfsmenn hafi visst svigrúm til að nota síma til persónulegra nota. Eigi vinnuveitandi, sem er áskrifandi að símaþjónustu, að geta fengið sundurliðað nákvæmlega í hvaða númer hver og einn starfsmaður hefur hringt er ljóst að starfsmenn geta orðið fyrir verulegri einkalífsskerðingu.

Í athugasemdum frumvarpsins við umrætt ákvæði er vísað til dóms Evrópudómstólsins frá 14. september 2004 í máli nr. C-411/02, en þar var komist að þeirri niðurstöðu að Austurríki hefði brotið gegn Evrópulöggjöf með því að gera ekki ráð fyrir rétti áskrifanda til sundurliðunar símreikninga eftir símanúmerum. Í málinu hafði Austurríki uppi þá málástæðu að slík sundurliðun stríddi gegn sjónarmiðum um friðhelgi einkalífs og vernd persónuupplýsinga. Dómstóllinn hafnaði þeirri málástæðu ekki efnislega en tók hana ekki til greina vegna þess að allan rökstuðning fyrir henni vantaði, sbr. 23. mgr. dómsins. Er þannig ekki hægt að útiloka að

dómstóllinn kunni síðar að telja takmarkanir á sundurliðun á grundvelli umræddra sjónarmiða geta samrýmst Evrópulöggjöf í ákveðnum tilvikum, þ.e. að því gefnu að færður sé fullnægjandi rökstuðningur fyrir slíku.

Til að tryggja að við sundurliðun reikninga sé gætt sjónarmiða um friðhelgi einkalífs og vernd persónuupplýsinga leggur Persónuvernd til, með vísan til framangreinds, að 1. mgr. 38. gr. laga nr. 81/2003 hljóði svo:

„Áskrifendur talsímaþjónustu eiga rétt á að fá reikninga fyrir fjarskiptanotkun sína sundurliðaða og skulu áskrifendur alþjónustu eiga rétt á slíkum reikningum án þess að greiðsla komi fyrir. Við sundurliðun skal þess gætt að friðhelgi einkalífs notanda sé virt. Séu notandi og áskrifandi ekki einn og hinn sami, og símtæki ekki aðeins til vinnunota heldur einnig einkanota, skal áskrifandi ekki fá sundurliðun eftir þeim símanúmerum sem notandi hefur hringt í. Þegar sérstaklega stendur á, s.s. þegar símkostnaður hefur farið fram úr því sem eðlilegt má telja, á áskrifandi þó rétt á slíkri sundurliðun að því marki sem hún er nauðsynleg, enda hafi notandi þá fengið viðeigandi fræðslu.“

2.

Athugasemdir við niðurlag 9. gr. frumvarpsins

Í b-lið 9. gr. frumvarpsins er lagt til að á eftir 1. mgr. 47. gr. laga nr. 81/2003 komi þrjár nýjar málsgreinar. Eins og fyrr greinir telur Persónuvernd ekki tilefni til athugasemda við þær fyrstu tvær. Hins vegar gerir stofnunin athugasemdir við þá þriðju, en hún hljóðar svo:

„Óheimil er hlustun, upptaka, geymsla eða hlerun fjarskipta með öðrum hætti nema hún fari fram með samþykki notanda eða samkvæmt heimild í lögum. Notkun njósnahugbúnaðar, vefhlerunarbúnaðar eða annars slíks búnaðar sem komið er fyrir í endabúnaði notanda til þess að fá aðgang að upplýsingum, safna földum upplýsingum eða fylgjast með athöfnum hans er einungis heimil í lögmatum tilgangi og með vitund hlutaðeigandi notanda.“

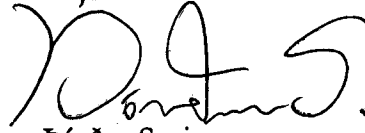
Með þessari málsgrein er ætlunin að innleiða ákvæði 1. og 3. mgr. 5. gr. tilskipunar nr. 2002/58/EB um einkalífsvernd og vernd persónuupplýsinga í fjarskiptum. Þessi ákvæði tilskipunarinnar hafa að geyma ólíkar reglur. Hið fyrra gerir kröfu um *samþykki* þegar fjarskipti eru hleruð. Hin síðari gerir ráð fyrir að það nægi að notandi fjarskiptaþjónustu hafi *vitneskju* um tiltekinn búnað sem felur í sér söfnun faldra upplýsinga, s.s. smygildi (e. cookies), og hafi þar að auki rétt til að *hafna* notkun búnaðarins.

Í ljósi þess að um ólíkar reglur er að ræða að þessu leyti leggur Persónuvernd til að málsgreininni verði skipt upp í tvær í málsgreinar fyrir skýrleika sakir. Síðari málsliðurinn standi þannig sem sérstök málsgrein.

Auk þess leggur Persónuvernd til að aftan við síðari málsliðinn komi nýr málsliður sem innleiði þá reglu tilskipunarinnar að fjarskiptanotandi á rétt á að andmæla notkun smygilda og samsvarandi búnaðar. Hinn nýi málsliður gæti verið svohljóðandi: „Hefur hann rétt til að hafna notkun slíks búnaðar.“

Einnig vekur Persónuvernd athygli á því að samkvæmt 1. málsl. umrædds ákvæðis frumvarpsins á hlerun án samþykkis að geta farið fram samkvæmt heimild í lögum. Í ljósi þess að íslensk lög gera aðeins ráð fyrir að hlerun fari fram að fengnum dómsúrskurði leggur Persónuvernd til að í stað orðanna „samkvæmt heimild í lögum“ komi orðin „að fengnum dómsúrskurði“.

Virðingarfyllst
f.h. forstjóra Persónuverndar

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Þórður Sveinsson', written over the printed name.

Þórður Sveinsson
lögfræðingur

ÚTVARPSSTJÓRI
Alþingi
Erindi nr. Þ 133/1039
komudagur 19.2.2007

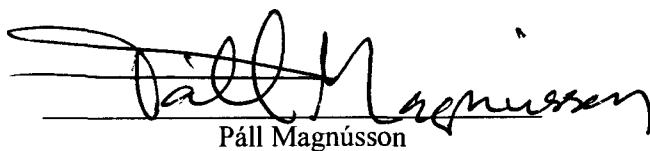
Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Reykjavík, 15. febrúar 2007

Málefni: Umsögn um frumvarp til laga um fjarskipti, 436. mál, öryggi í fjarskiptum og aukin neytendavernd.

Ríkisútvarpið gerir ekki athugasemdir við ofangreint frumvarp.

Með kveðju,

Páll Magnússon

	Samgönguráðuneytið	
	Minnisblað	

	Áskriftir:
--	-------------------

Viðtakandi: **Samgöngunefnd**

Alþingi
Erindi nr. Þ 133/1589
komudagur 12.3.2007

Sendandi: **Samgönguráðuneyti**

Dagsetning: **12.03.2007**

Málsnúmer: **SAM06100108**

Bréfalykill: **811**

Efni: **Vegna athugasemda INTER o.fl.**

Tilmæli ráðherra:

Texti:

Vegna athugasemda við 1. gr.

Breytingin sem ráðgerð er með þessari grein er að fella internet þjónustu undir fjarskiptalöggjöfina með skýrum hætti. Þetta er ekki svo í dag og eins og fram kemur í greinargerðinni er sú framkvæmd ekki í samræmi við rammatilskipun Evrópusambandsins nr. 2002/21/EB, en þar er gert ráð fyrir að tölvupóstþjónusta og netaðgangur falli undir gildissvið tilskipunarinnar.

Það er ljóst að ef verið er að setja reglur eða hafa eftirlit með Internet-starfsemi þá þurfa þær reglur að ná til allra sem starfa á því sviði ekki bara til fjarskiptafyrirtækja, því er þessi breyting nauðsynleg. Af þessu leiðir að allar reglur á þessu sviði munu ná til fjarskiptafyrirtækja sem og netþjónustuaðila auk lögbundins eftirlits með þeirri starfsemi. Póst- og fjarskiptastofnun er fyrst og fremst eftirlitsstofnun sem ætlað er að hafa eftirlit með þeim sem starfa á þessu sviði og er rekinn af gjöldum sem innheimt er vegna þess eftirlits. Ferðaþjónusta mun ekki falla hér undir þar sem þeir reka ekki tölvupóstþjónustu eða selja netaðgang í skilningi laganna.

Vegna athugasemda við 4. gr.

Meginreglan hér á landi er að fjarskiptaþjónusta er bundin við 12 mánuði og skilmálar heimila ekki uppsögn þrátt fyrir verðhækkanir á þjónustunni. Í ákvæðinu er lagt til að óheimilt verði að kveða á um lengri binditíma áskrifenda en sex mánuði þá er lagt til að áskrifendur geti ávallt að skaðlausu sagt upp samningi með eins mánaðar fyrirvara að loknum binditíma.

Tilgangurinn er fyrst og fremst neytendavernd, að efla samkeppni, gera verðlagningu

sýnilegri og draga úr aðgangshindrun fyrir nýja aðila á markaði. Þetta ákvæði er í samræmi við sambærileg ákvæði sem verið hafa í löggjöf í Noregi, Svíþjóð og Danmörku. Breytingar þar leiddu til þess að hreyfanleiki neytenda varð meiri og verð lækkuðu. Kannanir í Danmörku t.d. sýna að um þriðjungur neytenda skiptir um þjónustuaðila eða aflar nýrra tilboð í þjónustu sína. Þá hefur stytting binditímans auðveldað nýjum aðilum að kom inn á markaðinn eða að keppa á honum á grundvelli nýrrar tækni. Ekki verður séð annað en að þessi breyting muni hafa jákvæð áhrif á fjarskiptaþjónustu í dreifbýli eins og annars staðar.

Vegna athugasemda við 9. gr.

Einhvers misskilnings virðist gæta hér eins og kemur fram í ákvæðinu er kveðið á um að verja skuli upplýsingar sem fara um fjarskiptanet gegn því að þær glattist, skemmist eða breytist fyrir slysi eða að óviðkomandi fái aðgang að þeim. Þetta er megin inntak upplýsingaöryggis sem felst í því að tryggja leynd upplýsinga, lögmætan aðgang að þeim, aðgengi þeirra og réttleika. Með þessu er átt við hvers konar sending og móttaka tákna, merkja, skriftar, mynda og hljóða eða hvers konar boðmiðlun eftir leiðslum, með þráðlausri útbreiðslu eða öðrum rafsegulkerfum.

Með ákvæðinu er ekkert sem bannar netþjónustuaðilum að henda ruslpósti enda sé kveðið á um það í neytendaskilmálum (samkomulagi við einstakling um þjónustu). Í nýlegri skýrslu sem í sátu fulltrúar sex ráðuneyta og þriggja stofnana um net- og upplýsingaöryggi sjá <http://www.samgonguraduneyti.is/media/frettir/Net-og-upplysingaoryggi-skyrsla-lokid.doc> er m.a. lögð áhersla á kveðið sé á um þetta í þessu skilmálum sem ekki er gert. Ekki er því ástæða að til að gera breytingu á ákvæðinu eins og lagt er til í umsögninni.

Varðandi síðari liðinn þá er tillagan sem kveður á um að fjarskiptafyrirtæki skuli skjalfesta skipulag upplýsingaöryggis með því að setja sér öryggisstefnu, gera áhættumat og ákveða öryggisráðstafanir á grundvelli þess mjög mikilvæg. Tillagan er í samræmi við tillögu í skýrslunni sem vísað er til að ofan. En til þess að unnt sé að meta gæði upplýsingaöryggis er nauðsynlegt að fyrir liggi hvernig staðið er að því í fyrirtækjunum. Ekki er gert ráð fyrir vottun aðeins að fyrirtækin marki sér stefnu á þessu sviði með skýrum hætti. Þetta er m.a. hugsað til þess að fyrirtækin sýni fram að þau hugi að þessu málum með sýnilegum hætti. Kostnaður vegna þess ræðst af umfangi og eðli starfseminnar og þarf ekki að vera kostnaðarsamt.

Vegna “annað”

Þessi breyting er óþörf enda er skýrt kveði á um bann við ruslpósti í 46. gr. fjarskiptalaganna.

Fyrirtæki sem munu greiða rekstrargjald en gerðu ekki áður:

Atóm/núlleinn ehf.
Basis ehf.
BT-net ehf.
Elektron.is
Fontur sf.
Heklasoft hf.
Hringiðjan ehf.
Íkon ehf.
Nepal hugbúnaður ehf.
Netheimur ehf.
Nethönnun ehf.
Nettsamskipti ehf.
Nettækni ehf.
Sími og net fjarskipti ehf.
TM Software
Tölvun ehf.

Síminn og Vodafone greiða um 95% af rekstrargjaldi.
Síminn 75%
Vodafone 20%

Aukning á rekstrargjaldi miðað við frumvarp um 4,5 m.kr.

Skipting á fyrirtæki ca.	
Stærri aðilar	4.275.000
Minni fyrirtæki	225.000
Samtals	4.500.000

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Samgöngunefnd Alþingis
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

JRP/aa

Reykjavík 14.02. 2007.

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum
um fjarskipti nr. 81/2003, 436. mál.**

Samtök atvinnulífsins hafa fengið til umsagnar frumvarp til breytinga á lögum um fjarskipti nr. 81/2003, 436. mál.

Markmið frumvarpsins er m.a. að tryggja betur öryggi í fjarskiptum og auka neytendavernd. Samkvæmt umsögn fjárlaga- og hagsýslustofnunar mun kostnaður Póst- og fjarskiptastofnunar vegna frumvarpsins aukast um 21 mkr. m.a. vegna ráðningar tveggja sérfræðinga. Þessum aukna eftirlitskostnaði er að hluta til velt yfir á fjarskiptafyrirtækin og þar með neytendur með útvíkkun á gjaldstofni rekstrargjalds með frumvarpinu. Gjaldstofnin mun nú einnig taka til internetsnóktunar og færir þessi „útvíkkun“ eftirlitsstofnunni 4,5 mkr. í auknar tekjur. Sagt er að öðrum útgjöldum frumvarpsins verði mætt með hagræðingu innan „útgjaldaramma“ Póst- og fjarskiptastofnunar. Þessar staðhæfingar um þörf á hagræðingu eru sérkennilegar í ljósi þess að stofnunin fékk rekstrargjaldið hækkað sérstaklega úr 0,20% af bókfærðri veltu í 0,30% með lögum nr. 172/2006 sem afgreidd voru á mettingu í desember sl., þótt allan rökstuðning skortir fyrir þeirri skattahækkun. Þessi hækkun skilaði stofnuninni auknum tekjum sem nam 25 mkr. á ári auk fleiri gjaldsskrár breytinga.

Samtök atvinnulífsins lýsa andstöðu við þeirri forræðishyggju sem felst í ákvæði 4. gr. frumvarpsins undir yfirskyni neytendaverndar. Samkvæmt ákvæðinu verða allir viðskiptasamningar sem eru lengri en sex mánuðir bannaðir. Svona ákvæði er ekki að finna í löggjöf fyrir aðrar atvinnugreinar, t.d. hjá bankastofnunum. Fjarskiptafyrirtækin hafa bent á að þetta muni hafa þær afleiðingar að þegar þriðju kynslóðar farsímar koma á markað hérlandis verður ólöglegt að selja þá til neytenda á viðráðanlegu verði gegn skuldbindingu neytendans um a.m.k. árs viðskiptasambands. Svona einhliða bannákvæði mun því torvelda neytendum aðgang að nýjustu tækni. Viðskiptasamningar sem eru lengri en 6 mánuðir tíðkast um heim allan og dæmi er um allt að 2ja ára samninga fjarskiptafyrirtækja. Athygli vekur að ekki er vísað til nokkurra fordæma í löggjöf annarra þjóða eða EB réttar þessu bannákvæði frumvarpsins til stuðnings. Samtök atvinnulífsins treysta því að samgöngunefnd Alþingis endurskoði þetta svokallaða neytendaverndarákvæði við yfirferð frumvarpsins.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Samtökin vara einnig við ákvæði 6. gr. frumvarpsins, sem veitir Póst- og fjarskiptastofnun víðtæka heimild til að setja reglur um „ráðstafanir“ fjarskiptafyrirtækjanna til að „stuðla að bættri vernd, virkni og gæðum IP- fjarskiptaþjónustu og undirliggjandi IP- fjarskiptneta“, eins og lýst er í athugasemdum greinarinnar. Þessi reglugerðar heimild er mjög almennt orðuð sbr. a. – g. liðir 6.gr. frumvarpsins. Svona opnar reglugerðarheimildir er varasamar og kunna að fela í sér framsal á lagasetningarvaldi sé ekki gætt meðalhófs við reglusmíðina.

Virðingarfyllst,

Jón R. Pálsson hrl.

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 133/1040
komudagur 19.2.2007

Efni: Frumvarp til laga um fjarskipti, 436. mál, öryggi í fjarskiptum og aukin neytendavernd

Vísað er til bréfs nefndarsviðs Alþingis, dags. 7. febrúar 2007, þar sem óskað var eftir umsögn um ofangreint frumvarp. Með bréfi dags. 3. nóvember sl. óskaði samgönguráðuneytið eftir umsögn við efnislega samhljóða frumvarp, sem þá var í smíðum í ráðuneytinu, og gaf til þess viku frest, sams konar frest og Alþingi gerir nú. Þrátt fyrir þessi þröngu tímamörk skilaði Síminn ítarlegri umsögn til ráðuneytisins með bréfi, dags. 13. nóvember 2006. Fylgir umsögn Símans bréfi þessu. Í ljósi þess að engar efnisbreytingar hafa orðið á frumvarpinu milli umsagnarbeiðna vísast að öllu leyti til sjónarmiða Símans í fyrri umsögn.

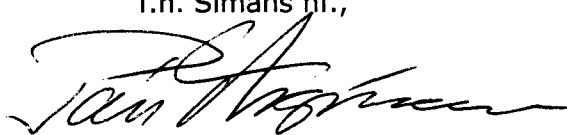
Að auki kýs Síminn að áréttta sjónarmið og lýsa sérstakri andstöðu við áform 4. gr. frumvarps um að óheimilt verði í samningi um fjarskiptaþjónustu að kveða á um lengri binditíma en sex mánuði. Verður að telja fráleitt að leiða slíka reglu í lög í þessum eina geira viðskiptalífsins og þar með mismuna fyrirtækjum gróflega eftir því á hvaða sviði þjónustustarfsemi þau starfa. Væri nær lagi að setja um þetta almenna reglu í lög um þjónustukaup, ef til þess stæðu málefnaleg rök. Auk þeirra sjónarmiða, sem fram koma í bréfi Símans, dags. 13. nóvember 2006, er rétt að benda á eftirfarandi:

Póst- og fjarskiptastofnun hefur boðið út tíðnir vegna þriðju kynslóðar farsíma. Fjarskiptafyrirtæki, sem hyggjast byggja upp þriðju kynslóðar farsímanet, munu leggja hundraði milljóna í fjárfestinguna. Til að örva eftirspurn eftir hinni nýju tækni hafa fjarskiptafyrirtæki um víða veröld verðlagt farsímabúnaðinn hóflega gegn bindingu í viðskipti. Að öðrum kosti sitja neytendur uppi með umtalsverðan stofnkostnað við kaup á símtækinu, sem dregur úr hvata þeirra til kaupanna og þar með útbreiðslu þjónustunnar. Til að greiða fyrir útbreiðslu þriðju kynslóðar þjónustu hefur finnskum lögum nýverið verið breytt gagngert í þessum tilgangi. Áður var hámarks binditími sex mánuðir en er nú tvö ár. Sama regla er í gildi í Þýskalandi, þ.e. hámarks tveggja ára binditími. Í Noregi hefur neytendaumboðsmaðurinn þar í landi talið að samningar um farsímaáskrift sem gerðir eru samhliða kaupum á niðurgreiddum sínum, megi að hámarki gilda í eitt ár.

Það skýtur verulega skökku við, að um svipað leyti og sex mánaða reglan er afnumin í Finnlandi skuli ætlunin að innleiða hana hér á landi. Gengur þetta aukinheldur þvert gegn þeirri viðskiptavenju, sem þekkist víðs vegar um heim, að verðleggja farsíma með hóflegum hætti gegn bindingu í viðskipti.

Með vísan til þessa, og þeirra raka sem fram koma í bréfi Símans, dags. 13. nóvember 2006, er skorað á samgöngunefnd að gera þá breytingu á 4. gr. frumvarps, að sex mánaða hámarksbinditími falli niður. Verði talið nauðsynlegt að hafa einhvers konar hámark á gildistíma samninga sýnist a.m.k. nauðsynlegt að rýmka það upp í 12-24 mánuði, sbr. fordæmin hér að ofan. Þá er einnig nauðsynlegt að taka fram í lagatexta, að átt sé við samninga við áskrifendur á einstaklingsmarkaði, enda gilda sjónarmið um neytendavernd ekki í fyrirtækjamarkaði, sem lýtur allt öðrum lögmálum.

Virðingarfyllst,
f.h. Símans hf.,

Páll Ásgrímsson, hdl.

Meðfylgjandi: Bréf Símans til samgönguráðuneytis, dags. 13. nóvember 2006.

Samgönguráðuneytið
Hafnarhúsinu við Tryggvagötu
150 REYKJAVÍK

Efni: Umsögn Símans um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um fjarskipti

1.0. Almennar athugasemdir

Við er til bréfs samgönguráðuneytisins sem barst Símanum hf. 6. nóvember sl., vegna draga að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um fjarskipti nr. 81/2003. Í bréfinu er þess óskað að athugasemdir berist fyrir 11. nóvember sl. Litið er svo á að átt sé við næsta virka dag eftir 11. nóvember.

Síminn gerir athugasemdir við hversu skammur frestur er veittur til að skila inn umsögn. Fyrir vikið gefst ekki nægilegur tími til yfirferðar yfir frumvarpsdrögin sem kann að leiða til þess að lagasetningarferlið verður óvandaðra en ella. Af þessum sökum er gerður fyrirvari um að Síminn kunni að gera frekari athugasemdir og koma að nýjum sjónarmiðum verði frumvarpið lagt fyrir Alþingi.

2.0. Athugasemdir við einstakar greinar

Hér á eftir fara athugasemdir Símans við þau ákvæði frumvarpsdraganna sem Síminn sér helst ástæðu til koma á framfæri á þessu stigi.

2.1 Athugasemdir við 1. gr.

Síminn telur skilning ráðuneytisins sem fram kemur í 14. tl. 3. gr. fjarskiptalaga ekki í samræmi við rammatilskipun ESB nr. 2002/21/ESB. Virðist þar lagt að jöfnu aðgangur að interneti (internettenging) og internetþjónusta. Virðist þetta gert í því skyni að hækka stofn til rekstrargjalds. Með aðgangi að interneti er átt við þjónustu eins og t.d. ADSL sem gerir internetaðgang mögulegan. Internetþjónustan sem liggur þar ofan á er hins vegar ekki fjarskiptaþjónusta í skilningi tilskipunarinnar eins og lesið verður út úr skilgreiningu í c. lið 2. gr. rammatilskipunarinnar, enda felur hún ekki í sér flutning á merkjum heldur er það ADSL tengingin sem gerir flutninginn mögulegan.

Er því lagt til að byggt verði á skilgreiningu í rammatilskipuninni¹ í stað þess að styðjast við óljóst orðalag í inngangsorðum tilskipunarinnar enda eru inngangsorð tilskipana almennt ekki talin vera réttur grundvöllur lagasetningar heldur ber að styðjast við meginmál þeirra.

¹ C. liður 2. gr. rammatilskipunar nr. 2002/21/ESB er svohljóðandi: „...electronic communications service. means a service normally provided for remuneration which consists wholly or mainly in the conveyance of signals on electronic communications networks, including telecommunications services and transmission services in networks used for broadcasting, but exclude services providing, or exercising editorial control over, content transmitted using electronic communications networks and services; it does not include information society services, as defined in Article 1 of Directive 98/34/EC, which do not consist wholly or mainly in the conveyance of signals on electronic communications networks;”.

Síminn

2.2 Athugasemdir við 4. gr.

Síminn fagnar ákvæði um að flutningur viðskiptavina milli fyrirtækja gangi greiðlega fyrir sig. Í úrskurði úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála nr. 3/2005 kom t.a.m. fram að brýnt væri að Póst- og fjarskiptastofnun setti reglur um uppsagnir og áskriftir á ADSL þjónustu næðu fjarskiptafyrirtæki ekki saman um slíkar reglur. Töluvert hefur verið um það að samkeppnisaðilar Símans hafi flutt viðskiptavinir frá félaginu gegn vilja þeirra. Það tjón og óþægindi sem bæði áskrifandinn og Síminn verða fyrir vegna sambandsleysis og vinnu við að koma viðskiptavinum aftur í samband hefur hingað til ekki verið bætt af því fyrirtæki sem flytur áskrifanda án þess að hafa aflað samþykkis hans fyrir flutningnum. Síminn hefur um langt skeið óskað eftir því að Póst- og fjarskiptastofnun setti reglur um annað en númeraflutning og er því fagnaðarefni að til standi að bæta úr því neytendum til heilla. Í ljósi framanritaðs er lögð til orðalagsbreyting á lokamálslið 4. gr. frumvarpsins í þá veru að í stað orðanna „getur sett“ komi „skal setja“ til að tryggja að reglur um uppsagnir og áskriftir liti dagsins ljós. Nauðsynlegt er að kveða á um skyldu Póst- og fjarskiptastofnunar í þessu samhengi. Má í því sambandi nefna að í 60. gr. fjarskiptalaga nr. 81/2003 er ákvæði sem er að stofni til úr lögum 107/1999, þess efnis að Póst- og fjarskiptastofnun setji reglur um innanhússfjarskiptalagnir. Nú 7 árum síðar hefur stofnunin ekki enn sett reglurnar sem hefur verið afar bagalegt og það þrátt fyrir ótal ítrekanir af hálfu Símans.

Hvað varðar nýtt ákvæði um að hámarksbinditími viðskiptasamnings skuli vera 6 mánuðir telur Síminn þann tíma vera of knappan. Ekkert liggur fyrir um það að lengri binditími en 6 mánuðir hafi verulega hamlandi áhrif á samkeppni auk þess sem þær takmarkanir á samningsfrelsi sem hér eru lagðar til þekkjast ekki í öðrum atvinnugreinum. Rökstuðningur fyrir nýmælinu er mjög knappur og ekki er kunnugt um að sambærilegt ákvæði sé í lögum annarra ríkja á EES-svæðinu. Á fjarskiptamarkaði hefur það tíðkast hjá flestum fyrirtækjum að viðskiptavinir hafa fengið búnað án þess að greiða aukalega fyrir hann gegn því að binda sig í viðskipti í eitt ár. Ljóst er að mun erfiðara verður að réttlæta slík kjör ef binditíminn getur einungis verið 6 mánuðir og má því leiða líkum að því að ákvæðið kunni að stuðla að verðhækkun gagnvart neytendum sem myndu þurfa að fjárfesta sjálfir í búnaði og tækjum sem hefur fylgt með í kaupunum í mörgum tilvikum hingað til. Þannig fer ákvæðið gegn markmiðsákvæði 1. gr. fjarskiptalaganna um að fjarskiptaþjónusta skuli vera ódýr.

2.3 Athugasemdir við 5. gr.

Verði tillaga 5. gr. frumvarpsdraganna að lögum lítur Síminn svo á að viðskiptavinir í talsímaþjónustu eigi rétt á að fá sundurliðun á einstökum símtölum án endurgjalds. Það hreyfir hins vegar ekki við rétti fjarskiptafyrirtækja til að innheimta kostnað við útsendingu reikninga með seðilgjaldi.

2.4 Athugasemdir við 6. gr.

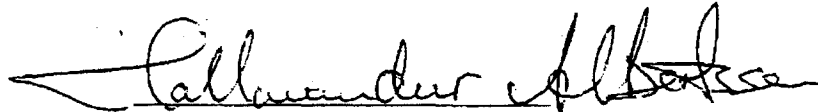
Síminn gerir athugasemd við hugtakanotkun í 6. gr. frumvarpsins. Hugtakið IP-fjarskiptaþjónusta er hvorki skilgreint í fjarskiptalögum né fjarskiptaregluverki EES. Sýnist því óþarft að bæta IP fyrir framan heldur ætti að duga að tala einungis um fjarskiptaþjónustu. Er það í samræmi við nálgun fjarskiptalöggjafar ESB um að eftirlit með fjarskiptastarfsemi skuli vera óháð þeirri tækni sem notuð er til að veita fjarskiptaþjónustu.

Síminn

2.5 Athugasemdir við 9. gr.

Síminn hefur sett sér öryggisstefnu og telur því að félagið hafi nú þegar uppfyllt fyrirætlanir skv. 9. gr. frumvarpsdraganna. Orðalag ákvæðisins er þó nokkuð opið en þess er vænst að Póst- og fjarskiptastofnun gæti hófs í eftirliti og leggi ekki á kostnaðarsamar og umfangsmiklar kvaðir á grundvelli ákvæðisins. Að því gefnu gerir Síminn ekki athugasemdir við innihaldið.

Virðingarfyllt,
f.h. Símans hf.,

Hallmundur Albertsson, hdl.

Alþingi - nefndasvið
B.t. ritara samgöngunefndar
Alþingi
150 Reykjavík

Embætti talsmanns neytenda
Forbrugertalsmanden
The Consumer Spokesman

tn@tn.is www.tn.is

Höfðaborg
Borgartúni 21, 2. hæð
IS-105 Reykjavík
Sími 510 1100, fax 510 1101

Reykjavík, 16.02.2007
Tilv. 2005/0037 - 2.0
GT

Efni: Umsögn talsmanns neytenda um 436. mál, frv. til laga breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti; öryggi í fjarskiptum og aukin neytendavernd (133. löggj.p.)

Vísað er til bréfs yðar, dags. 7. febrúar sl., um ofangreint þingmál. Ég hef áður gefið umsögn, dags. 17. nóvember sl., um drög að frumvarpi til laga um fjarskipti. Fylgir hún hjálgð í afriti og vil ég árétta hana í heild enda verður ekki séð að tekið hafi verið tillit til athugasemda minna þar.

Um leið og ég fagna því að með 5. gr. frumvarpsins sé stefnt að því að tryggja neytendum – án endurgjalds – svonefnt hástig sundurliðunar reikninga vil ég sérstaklega árétta ábendingu um hættu á sniðgöngu. Til þess að fyrirbyggja að fjarskiptafyrirtækin sniðgangi framvegis ákvæði sem á að tryggja gjaldfrjálsa sundurliðun símtala o.þ.h. var lagt til að hámark eða takmörk yrðu sett við útsendingarkostnaði reikninga.

Orðrétt segir um þetta í tilvísaðri umsögn um drög að frumvarpi þessu:

„Um 5. gr. frv.dr.

Þá vil ég lýsa ánægju með þá tillögu sem felst í 5. gr. frv.dr. sem felur það í sér samkvæmt athugasemdum í greinargerð með ákvæðinu, sbr. og munnlegar skýringar ráðuneytisins, að komið er að fullu til móts við sjónarmið um að íslensk lög eigi að tryggja svonefnt hástig sundurliðunar eins og tilskipun nr. 2002/22/EB frá 7. mars 2002 um alþjónustu og réttindi notenda er talin áskilja samkvæmt dómi Evrópudómstólsins í máli 411/02 sem vitnað er til í athugasemd með 5. gr. frv.dr. Í þessu felst að fjarskiptafyrirtæki er skylt að láta í té lista með sundurliðun allra símtala og annarra þjónustuliða án endurgjalds. Ég legg þó til að þessi tilgangur ákvæðisins verði skýrður frekar í frumvarpstextanum og athugasemdum með 5. gr. í greinargerð svo ekki verði undan vikist að veita neytendum þessa þjónustu án endurgjalds.

Við svipuðum ábendingum, er varða skort á löggiltum mælingum til grundvallar síma- og þjónustureikningum fjarskiptafyrirtækja, hefur einnig verið brugðist af hálfu embættis

talsmaður neytenda

- stendur vörð um hagsmuni og réttindi neytenda
- stuðlar að aukinni neytendavernd
- gefur út rökstuddar álitserðir
- gerir tillögur um úrbætur
- kynnir reglur um neytendamál
- leiðbeinir um meðferð ágreiningsmála
- bregst við brotum gegn réttindum og hagsmunum neytenda
- er óháður fyrirmælum frá öðrum

talsmanns neytenda með umsógn um þingmál nr. 620 á 132. löggjafarþingi sem leiddi til þess að fjarskiptafyrirtækjum er skylt að viðhafa formlega og viðurkennda mælingu á sekúndum eða flutningsmagni sem til grundvallar reikningum liggur. Legg ég því til að einnig verði skýrt getið um það í frumvarpstexta eða a.m.k. athugasemdum með ákvæðinu í greinargerð að skylda til sundurliðunar taki ekki einungis til símtala heldur einnig annars konar þjónustu, svo sem gagnaflutninga.

Í því skyni að fyrirbyggja sniðgöngu tel ég hins vegar rétt að kveðið sé á um hver megi vera kostnaður við útsendingu framangreindra upplýsinga til þeirra sem ekki vilja eða geta þegið þær með rafrænum hætti. Að öðrum kosti er hætta á að hið breytta lagaákvæði verði sniðgengið með því að leggja óréttmæta álagningu í formi svonefndra seðilgjalda eða útskriftargjalda á þá neytendur sem óska þess af einhverjum ástæðum að fá þessar upplýsingar sendar í bréfpósti. Nefni ég þetta þar sem mér er kunnugt um að deilt hafi verið um þetta í málum hjá Póst- og fjarskiptastofnun og Úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála. Eins og kunnugt er byggðist niðurstaða þeirra mála á því að í athugasemdum í frumvarpi til fjarskiptalaga var greint á milli gjalds „fyrir reikningagerðina sem slíka“ annars vegar og *kostnaðar* „við útsendingu reikninga“ hins vegar. Þar sem örðugt er fyrir neytendur – eins og fjölmörg dæmi sanna – að standa á rétti sínum gagnvart óheimilli *gjald* töku þegar sérstaklega er tekið fram að heimilt sé að innheimta *kostnað* við útsendingu reikninga tel ég afar brýnt að annað hvort verði sett í frumvarpið tiltekin fjárhæð sem hámark slíks kostnaðar eða tilgreint í frumvarpinu með tæmandi hætti hvaða „kostnaður“ komi til greina í því efni. Tel ég að sífellt hækkanði gjald fyrir þennan lið hjá símafyrirtækjunum og einfaldleiki í framkvæmd og stjórnsýslu réttlæti fremur fyrri kostinn. Bent skal á að eini augljósi kostnaðurinn við *útsendingu* reikninga er kostnaður við burðargjald og e.t.v. kostnaður við umslag enda er ekki rætt um það í tilvitnuðum lögskýringargögnum að heimildin nái til reikningsgerðar eða útprentunar – aðeins útsendingar. Að öðrum kosti er að mínu mati ólíklegt að fenginni reynslu að réttarbætur, sem ætlunin er að innleiða í íslenskan rétt á grundvelli Evrópureglna, nái tilgangi sínum þrátt fyrir fyrirhugaðar breytingar samkvæmt frumvarpsdrögum.

Embætti talsmanns neytenda hafa borist óformlegar ábendingar um það atriði sem hér stendur til að lagfæra að einhverju marki. Er embættinu kunnugt um að þar til bærum íslenskum stjórnvöldum hafi borist formleg erindi sem að þessu lúta og mun eitt þeirra nú til umfjöllunar hjá Eftirlitsstofnun EFTA (ESA). Vegna þeirrar málsmeðferðar og þeirra frumvarpsdraga sem hér eru til umfjöllunar geri ég ráð fyrir að við afmörkun máls er varðar seðilgjöld og sambærileg gjöld gagnvart neytendum taki ég *ekki* – að svo stöddu – til sérstakrar skoðunar töku útskriftargjalda sem virðast fara í bága við svo breytt fjarskiptalög enda hafa neytendur að gerðum þessum lagabreytingum og eftir atvikum að fenginni niðurstöðu ESA í tilgreindu máli skýrar reglur og góð úrræði til þess að gæta réttar síns. Gangi frumvarpið eftir mun þannig síður ástæða til aðgerða af hálfu talsmanns neytenda.“

Vil ég því áréttta tillögu um að tekið verði fram í lögum (með breytingartillögu) eða lögskýringargögnum (í nefndarálit) að sundurliðun taki ekki einungis til símtala heldur einnig til annars konar þjónustu, svo sem gagnaflutninga.

Þá verður að áréttta tillögu um að í frumvarpið sjálft verði (með breytingartillögu) sett einhver mörk við kostnaði fyrir *útsendingu* reikninga. Að öðrum kosti verður að gefnu margítrekuðu tilefni að telja hættu á að brotið verði gegn hagsmunum og réttindum neytenda og ekki náð markmiði löggjafans samkvæmt tilvitnuðum niðurlagsorðum í athugasemdum í greinargerð með 5. gr. frumvarpsins (áhersla GT):

„Túlkun á ákvæði tilskipunarinnar hefur verið umdeild en í dómi Evrópudómstólsins í máli 411/02 komst dómurinn að þeirri niðurstöðu að sundurliðun eftir þjónustu (type of charge) sé ekki nægjanleg til þess að neytandinn geti sannprófað og stjórnað notkun sinni. Því er lögð til breyting á ákvæðinu til samræmis við niðurstöðu dómsins. Þannig *munu neytendur eiga rétt á að fá sundurliðaðan lista allra símtala svo að þeir geti sannprófað* hvort símareikningur þeirra sé í samræmi við raunverulega notkun.“

Virðingarfyllst,
talsmaður neytenda,

Ósli Tryggvason.

Samgönguráðuneyti
Jón Eðvald Malmquist
Hafnarhúsinu Tryggvagötu
150 Reykjavík

Embætti talsmanns neytenda
Forbrugertalsmanden
The Consumer Spokesman

tn@tn.is www.tn.is

Höfðaborg
Borgartúni 21, 2. hæð
IS-105 Reykjavík
Sími 510 1100, fax 510 1101

Reykjavík, 17.11.2006
Tilv. 2006/0019 - 2.1 g
GT

Efni: Umsögn talsmanns neytenda um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum nr. 81/2003 um fjarskipti

Inngangur

Vísað er til bréfs yðar, dags. 3. nóvember sl., um ofangreint mál og til samtala við fulltrúa ráðuneytisins 14. nóvember sl., þar sem óskað var skýringa á tilteknum atriðum og veittur viðbótarfrestur, og 16. nóvember sl. þar sem óskað var frekari skýringa.

Óskað er eftir því að getið verði um það í endanlegri gerð frumvarpsins að embætti talsmanns neytenda hafi gefið umsögn um frumvarpsdrögin.

Almennt um frumvarpsdrögin

Meðal hlutverka embættis talsmanns neytenda er skv. 6. gr. laga nr. 62/2005 að standa vörð um hagsmuni og réttindi neytenda, stuðla að aukinni neytendavernd og setja fram úrbótatillögur um reglur „er varða neytendur sérstaklega“. Með hliðsjón af því takmarka ég umsögn mína við hagsmuni og réttindi neytenda. Fagna ég enn þeirri opnu stjórnsýslu sem í þessu felst af hálfu samgönguráðuneytisins.

Ég hef áður gefið umsögn, dags. 12. maí sl., um drög að skýrslu frá mars 2006 um net- og upplýsingaöryggi sem liggur til grundvallar frumvarpsdrögum (frv.dr.) þessum. Vil ég fagna þeirri áherslu sem frumvarpið leggur á aukið fjarskiptaöryggi almennings og áréttta ábendingu mína í þeirri umsögn um að virkja Ríkisútvarpið í fræðsluþætti málsins í því skyni að fjarskiptaöryggi verði raunverulegt.

talsmaður neytenda

- stendur vörð um hagsmuni og réttindi neytenda
- stuðlar að aukinni neytendavernd
- gefur út rökstuddar álitserðir
- gerir tillögur um úrbætur
- kynnir reglur um neytendamál
- leiðbeinir um meðferð ágreiningsmál
- bregst við brotum gegn réttindum og hagsmunum neytenda
- er óháður fyrirætlum frá öðrum

Um 4. gr. frv.dr.

Tel ég ástæðu til þess að taka undir tillögu sem felst í 4. gr. frv.dr. þess efnis að setja takmörk við lengd binditíma áskrifenda. Tel ég raunar að til greina komi gagnvart þeim áskrifendum, sem teljast neytendur, að hafa hámarksbinditíma skemmri enda er markaðs- og tækniþróun á þessu sviði hröð og langur binditími til þess fallinn að takmarka bæði þróun og draga úr samkeppni.

Um 5. gr. frv.dr.

Þá vil ég lýsa ánægju með þá tillögu sem felst í 5. gr. frv.dr. sem felur það í sér samkvæmt athugasemdum í greinargerð með ákvæðinu, sbr. og munnlegar skýringar ráðuneytisins, að komið er að fullu til móts við sjónarmið um að íslensk lög eigi að tryggja svonefnt hástig sundurliðunar eins og tilskipun nr. 2002/22/EB frá 7. mars 2002 um alþjónustu og réttindi notenda er talin áskilja samkvæmt dómi Evrópudómstólsins í máli 411/02 sem vitnað er til í athugasemd með 5. gr. frv.dr. Í þessu felst að fjarskiptafyrirtæki er skylt að láta í té lista með sundurliðun allra símtala og annarra þjónustuliða án endurgjalds. Ég legg þó til að þessi tilgangur ákvæðsins verði skýrður frekar í frumvarpstextanum og athugasemdum með 5. gr. í greinargerð svo ekki verði undan vikist að veita neytendum þessa þjónustu án endurgjalds.

Við svipuðum ábendingum, er varða skort á löggiltum mælingum til grundvallar síma- og þjónustureikningum fjarskiptafyrirtækja, hefur einnig verið brugðist af hálfu embættis talsmanns neytenda með umsögn um þingmál nr. 620 á 132. löggjafarþingi sem leiddi til þess að fjarskiptafyrirtækjum er skylt að viðhafa formlega og viðurkennda mælingu á sekúndum eða flutningsmagni sem til grundvallar reikningum liggur. Legg ég því til að einnig verði skýrt getið um það í frumvarpstexta eða a.m.k. athugasemdum með ákvæðinu í greinargerð að skylda til sundurliðunar taki ekki einungis til símtala heldur einnig annars konar þjónustu, svo sem gagnaflutninga.

Í því skyni að fyrirbyggja sniðgöngu tel ég hins vegar rétt að kveðið sé á um hver megi vera kostnaður við útsendingu framangreindra upplýsinga til þeirra sem ekki vilja eða geta þegið þær með rafrænum hætti. Að öðrum kosti er hætta á að hið breytta lagaákvæði verði sniðgengið með því að leggja óréttmæta álagningu í formi svonefndra seðilgjalda eða útskriftargjalda á þá neytendur sem óska þess af einhverjum ástæðum að fá þessar upplýsingar sendar í bréfpósti. Nefni ég þetta þar sem mér er kunnugt um að deilt hafi verið um þetta í málum hjá Póst- og fjarskiptastofnun og Úrskurðarnefnd fjarskipta- og póstmála. Eins og kunnugt er byggðist niðurstaða þeirra mála á því að í athugasemdum í frumvarpi til fjarskiptalaga var greint á milli gjalds „fyrir reikningagerðina sem slíka“ annars vegar og *kostnaðar* „við útsendingu reikninga“ hins vegar. Þar sem örðugt er fyrir neytendur – eins og fjölmörg dæmi sanna – að standa á rétti sínum gagnvart óheimilli *gjald* töku þegar sérstaklega er tekið fram að heimilt sé að innheimta *kostnað* við útsendingu reikninga tel ég afar brýnt að annað hvort verði sett í frumvarpið tiltekin

fjárhæð sem hámark slíks kostnaðar eða tilgreint í frumvarpinu með tæmandi hætti hvaða „kostnaður“ komi til greina í því efni. Tel ég að sífellt hækkandi gjald fyrir þennan lið hjá símafyrirtækjunum og einfaldleiki í framkvæmd og stjórnsýslu réttlæti fremur fyrri kostinn. Bent skal á að eini augljósi kostnaðurinn við *útsendingu* reikninga er kostnaður við burðargjald og e.t.v. kostnaður við umslag enda er ekki rætt um það í tilvitnuðum lögskýringargögnum að heimildin nái til reikningsgerðar eða útprentunar – aðeins útsendingar. Að öðrum kosti er að mínu mati ólíklegt að fenginni reynslu að réttarbætur, sem ætlunin er að innleiða í íslenskan rétt á grundvelli Evrópureglna, nái tilgangi sínum þrátt fyrir fyrirhugaðar breytingar samkvæmt frumvarpsdrögum.

Embætti talsmanns neytenda hafa borist óformlegar ábendingar um það atriði sem hér stendur til að lagfæra að einhverju marki. Er embættinu kunnugt um að þar til bærum íslenskum stjórnvöldum hafi borist formleg erindi sem að þessu lúta og mun eitt þeirra nú til umfjöllunar hjá Eftirlitsstofnun EFTA (ESA). Vegna þeirrar málsmeðferðar og þeirra frumvarpsdraga sem hér eru til umfjöllunar geri ég ráð fyrir að við afmörkun máls er varðar seðilgjöld og sambærileg gjöld gagnvart neytendum taki ég *ekki* – að svo stöddu – til sérstakrar skoðunar töku útskriftargjalda sem virðast fara í bága við svo breytt fjarskiptalög enda hafa neytendur að gerðum þessum lagabreytingum og eftir atvikum að fenginni niðurstöðu ESA í tilgreindu máli skýrar reglur og góð úrræði til þess að gæta réttar síns. Gangi frumvarpið eftir mun þannig síður ástæða til aðgerða af hálfu talsmanns neytenda.

Um 8. gr. frv.dr.

Til viðbótar við það sem frumvarpsdrögin gera ráð fyrir tel ég æskilegt að einfalda reglur um markpóst, ruslpóst og aðra markaðssetningu og árétta þannig að greitt verði úr réttaróvissu sem rakin er í drögum að skýrslu um öryggi fjarskipta frá mars sl., svo og að einfalt verði að leita réttar síns í þessu efni. Árétta ég það sem fram kemur í umsögn minni um skýrsludrögin að slíkar reglur verði láréttar – þvert á markaði og tækni – og að almenna reglan verði samþykkisregla („opt-in“).

Varðandi a-lið tel ég skýrara að í stað „þ.m.t.“ komi „svo og“.

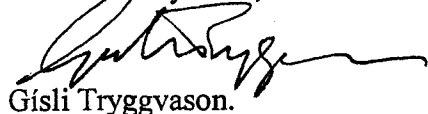
Um 9. gr. frv.dr.

Eins og lagt var til í umsögn minni, dags. 12. maí sl., um drög að skýrslu um öryggi fjarskipta frá mars sl. og rætt hefur verið við fulltrúa ráðuneytisins tel ég að gefnum tilefnum, sem rakin hafa verið, nauðsynlegt að frumvarpstextinn hnykki á eftirfarandi grundvallaratriði um áhættu- og ábyrgðarskiptingu milli neytenda annars vegar og banka hins vegar sem lætur í té heimabankapjónustu.

Í skýrsludrögunum frá mars sl. segir á bls. 21: „Ábyrgð og öryggi þeirra [samskipta- eða fjarskiptanetum fyrir þjónustu á borð við bankaþjónustu] hvílir á viðkomandi rekstraraðilum sem eru eftir atvikum fyrirtæki, stofnanir eða stjórnvöld, sjá töflu.“ Í töflu á bls. 22 segir svo um fjármálastarfsemi að það hvíli m.a. á bankastofnunum að innleiða kröfur til netkerfa. Eins og nánar er lýst í tilvísari umsögn minni tel ég ekki nægilega langt gengið með hugmyndum á bls. 17 í kafla 3.3.1 í skýrsludrögunum um að láta í té upplýsingar og krækjur. Tel ég ljóst að hvorki verði að lögum né í raun gerðar meiri kröfur til neytenda í heimabankaþjónskiptum en að þeir fari eftir einföldum, skýrum og aðgengilegum fyrirmælum eða skilyrðum banka miðað við aðstæður í hverju viðskiptasambandi og að skilyrði notkunar þjónustu verði að neytandi fari að nýjustu kröfum í því efni. Í umsögn minni um skýrsludrögin var sett fram hugmynd að texta í þessu efni. Að öðrum kosti er hætta á að þrátt fyrir mikið viðskiptahagræði banka af heimabankaþjónustu eigi neytendur á hættu að bankar geri þá ábyrga fyrir stuldi í gegnum heimabanka sem þeir hafa ekki haft raunhæfa möguleika á að verjast. Þá er ljóst af fregnum undanfarið að bankar eru sífellt að vinna að því að auka öryggi og virðast því vilja standa undir ábyrgð á kerfisörygginu í raun. Á sama tíma hefur verið látið að því liggja opinberlega af hálfu framkvæmdarstjóra Samtaka banka og verðbréfafyrirtækja og í skilmálum ýmissa banka að ábyrgð á kerfinu hvíli ekki á bankanum heldur fremur á neytandanum. Tel ég nauðsynlegt að frumvarpstextinn endurspegli þá réttarstöðu að kerfisábyrgðin hvíli á bönkunum þannig að þeir hafi hvata til þess að viðhalda á hverjum tíma besta mögulega kerfisöryggi miðað við þá áhættu sem þeir telja ásættanlega, sbr. viðskiptahagræði af heimabankaþjónustu.

Ég tek fram að með þessu er að mínu mati ekki vegið að þeirri eðlilegu forsendu að sérلöggjöf á sviði fjarskipta eigi ekki að fjalla um inntakið eða þá vöru sem flutt er með fjarskiptum heldur fyrst og fremst að taka á öryggi notkunar nets og tenginga. Á sama tíma er ljóst – eins og nýleg dæmi sanna – að bæði er áhættan á aðgengi óviðkomandi aðila hvað mest í heimabönkum, sérfræðipækking almennings ekki mikil og hagsmunirnir í húfi mjög miklir. Á hinn bóginn er afar mikilvægt að þjóðfélagslegum ávinningi og hagsmunum beggja aðila – neytenda og banka – af sífellt útbreiddari notkun heimabanka verði ekki stefnt í hættu og traust á upplýsingasamfélaginu bíði ekki hnekki. Álitamál er hvar í frumvarpinu ákvæði um kerfisábyrgð banka á heima en ég tel æskilegt að réttarstaðan sé áréttuð að þessu leyti í frumvarpstexta eða greinargerð með frumvarpinu í endanlegri gerð.

Virðingarfyllst,
talsmaður neytenda,

Gísli Tryggvason.